

Department of History
Bachelor of Arts (B.A.) - III Semester Examination
HISTORY
(History of India : 1764 to 1885)

दिर्घोत्तरी प्रश्नसंच

- १) बक्सारचे युद्ध ब्रिटिशांसाठी अतिशय महत्त्वाचे होते, स्पष्ट करा.
- २) अलाहाबादच्या तहाचा सविस्तर आढावा घ्या.
- ३) लॉर्ड क्लाइव्हच्या दुहेरी शासन व्यवस्थेचा सविस्तर आढावा घ्या.
- ४) लॉर्ड क्लाइव्हची दुहेरी शासन व्यवस्था म्हणजे काय स्पष्ट करून झालेल्या परिणामांचा आढावा घ्या.
- ५) लॉर्ड कॉर्नवालिसच्या कायमधारा पद्धतीची पाश्र्वभूमी, स्वरूप आणि वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- ६) लॉर्ड कॉर्नवालिसच्या कायमधारा पद्धतीचा अर्थ सांगून त्या पद्धतीच्या गुण व दोषांचा आढावा घ्या.
- ७) तैनाती फौज पद्धत म्हणजे काय स्पष्ट करून गुण व दोषांचा आढावा घ्या.
- ८) लॉर्ड वेलस्लीच्या तैनाती फौज पद्धतीचा सविस्तर आढावा घ्या.
- ९) लॉर्ड वेलस्लीने तैनाती फौज पद्धतीच्या माध्यमातून विशाल साम्राज्य विस्तार केला, स्पष्ट करा.
- १०) लॉर्ड बेंटिकचे अंतर्गत धोरण स्पष्ट करा.
- ११) लॉर्ड बेंटिकच्या सुधारणांचे चिकित्सक परिक्षण करा.
- १२) लॉर्ड बेंटिकच्या कारकिर्दीला सुधारणावादी कारकिर्द असे म्हणतात, स्पष्ट करा.
- १३) लॉर्ड बेंटिकच्या सामाजिक सुधारणेवर निबंध लिहा.
- १४) लॉर्ड डलहौसीच्या विलिनीकरणाच्या तत्वाचा सविस्तर आढावा घ्या.
- १५) लॉर्ड डलहौसीच्या विलिनीकरणाच्या तत्वाने ब्रिटिश साम्राज्यविस्तार झाला स्पष्ट करा.
- १६) १८५७ च्या संघर्षाचे स्वरूप स्पष्ट करून त्या संघर्षाची कारणमिमांसा करा.
- १७) १८५७ च्या संघर्षाला 'राष्ट्रीय स्वातंत्र्य युद्ध' म्हणतात, चर्चा करा.
- १८) भारताचा सामाजिक व सुधारणा चळवळीच्या कामगिरीत राजाराममोहन रॉय यांच्या दखल घ्या. आढावा घ्या.
- १९) आर्य समाजाची सामाजिक व धार्मिक कामगिरी लिहा.
- २०) म. ज्योतिबा फुले यांच्या कामगिरीचा आढावा घ्या.
- २१) दलितोद्धार चळवळीवर सविस्तर माहिती लिहा.

- २२) लॉर्ड लिटनच्या अंतर्गत घोरणावर सविस्तर चर्चा करा.
- २३) 'देशी वृत्तपत्र कायद्याने (१८७८) भारतीय लोकांत असंतोष कां निर्माण झाला ? चर्चा करा.
- २४) लॉर्ड रिपनच्या अंतर्गत सुधारणा सविस्तर आढावा घ्या.
- २५) लॉर्ड रिपनच्या सुधारणामुळे भारतात नवीन युगास प्रारंभ झाला चर्चा करा.
- २६) भारतीय राष्ट्रवादाच्या उदयाची कारणमिमांसा करा.
- २७) भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेसच्या स्थापनेवर माहिती लिहा.
- २८) इंग्रजी शिक्षणामुळे राष्ट्रीय जागृती झाली, स्पष्ट करा.

Department of History
Bachelor of Arts (B.A.) - III Semester Examination
HISTORY
(History of India : 1764 to 1885)

लघुत्तरी प्रश्न संघ

- १) बक्सार युद्धाची कारणमिमांसा करा.
- २) बक्सार युद्धाचे परिणाम लिहा.
- ३) रॉबर्ट क्लार्क आणि शुजाउधौला तर लिहा.
- ४) रॉबर्ट क्लार्क आणि शहाआलम तह स्पष्ट करा.
- ५) लॉर्ड क्लार्कला दुहेरी शासन व्यवस्था का अंमलात आणावी लागली.
- ६) दुहेरी शासन व्यवस्था म्हणजे काय ?
- ७) दुहेरी शासन व्यवस्थेचे परिणाम सांगा.
- ८) कायमघारा पद्धत म्हणजे काय ?
- ९) कायमघारा पद्धतीचे वैशिष्ट्ये सांगा.
- १०) कायमघारा पद्धतीचे दोन गुण लिहा.
- ११) कायमघारा पद्धतीचे दोन दोष लिहा.
- १२) तैनाती फौज पद्धत म्हणजे काय ?
- १३) तैनाती फौज पद्धतीचे गुण सांगा.
- १४) तैनाती फौज पद्धतीचा करारनामा लिहा.
- १५) तैनाती फौज पद्धतीचे दोष लिहा.
- १६) सती प्रथेवर टिपण लिहा.
- १७) बॅटिकच्या शैक्षणिक सुधारणांचे फायदे सांगा.
- १८) बॅटिकची आर्थिक सुधारणा लिहा.
- १९) बॅटिकची न्यायविषयक सुधारणा स्पष्ट करा.
- २०) लॉर्ड डलहौसीचे नियोजित विलिनीकरण म्हणजे काय ?
- २१) दत्तक विधानावर टिपण लिहा.
- २२) अवध राज्य कशा पद्धतीने खालसा केले ?
- २३) विलिनीकरणाचे परिणाम सांगा.

- २४) १८५७ च्या संघर्षाचे स्वरूप लिहा.
- २५) १८५७ चे लष्करी युद्ध होते. स्पष्ट करा.
- २६) १८५७ च्या संघर्षाचे तात्कालीन कारण सांगा.
- २७) राणी लक्ष्मीबाईंवर टिपण लिहा.
- २८) बहादुर शहा जफरवर माहिती लिहा.
- २९) १८५७ च्या संघर्षाचे परिणाम लिहा.
- ३०) ब्रान्हो समाजावर टिपण लिहा.
- ३१) स्वामी दयानंद सरस्वतीवर माहिती सांगा.
- ३२) केशवचंद्राची कामगिरी लिहा.
- ३३) सत्यार्थ प्रकाशवर माहिती द्या.
- ३४) प्रार्थना समाजाचे सामाजिक योगदान लिहा.
- ३५) म. ज्योतिबा फुले यांचे शिक्षण विषयक कार्य स्पष्ट करा.
- ३६) सत्यशोधक समाजावर टिपण लिहा.
- ३७) दलितोद्धार चळवळीत डॉ. बाबासाहेब आंबेडकराचे योगदान स्पष्ट करा.
- ३८) म. गांधींनी दलितोद्दारासाठी काय केले ? स्पष्ट करा.
- ३९) दलितोद्दाराची चळवळ का सुरू झाली.
- ४०) स्ट्रुची समितीवर माहिती सांगा.
- ४१) देशीवृत्तपत्र कायदा लिहा.
- ४२) शस्त्रबंदी कायद्यावर प्रकाश टाका.
- ४३) दिल्लीतील मध्य दरबाराचे वर्णन करा.
- ४४) हंटर आयोगावर माहिती लिहा.
- ४५) इलवर्ट विलवर माहिती द्या.
- ४६) कामगार कायदातील तरतुदी सांगा.
- ४७) स्थानिक स्वराज्य संस्थावर टिपण लिहा.
- ४८) इंग्रजी शिक्षणामुळे राष्ट्रीय जागृती झाली स्पष्ट करा.
- ४९) राष्ट्रवादाच्या उदयात वृत्तपत्राच्या कामगिरीचा आढावा घ्या.
- ५०) राष्ट्रीय काँग्रेसच्या स्थापनेच्या हेतू स्पष्ट करा.

Department of History
Bachelor of Arts (B.A.) - III Semester Examination
HISTORY
(History of India : 1764 to 1885)

रिकाऱ्या ङागा ढरा.

- १) ढक्सार युद्ध ----- ढा वर्षी ङाले.
- २) ----- ढा युद्धाने इंग्रज कंढनीला दिवाणी हक्क प्राप्त ङाले.
- ३) ढक्सार युद्धात ----- ढा ढोघल सढ्राटांढा पराढव ङाला.
- ॡ) रॉढर्ट क्लार्डव्ह आणल अलाहाढाढ अवढ नवाढाढढ्ये ----- ढेढे तह ङाला.
- ५) ब्रलटलश सल्लेढा पाढा ----- ढा युद्धाने ढढबूत ङाला.
- ६) ढंगालढ्यढा स्वतंत्र ढाऱ्याढा संसुढापक ----- ढेता.
- ७) सलराजउढीला कौणलढा वर्षी ढंगालढा नवाढ ङाला ? -----
- ॢ) ढंगालढ्यढा कौणलढा नवाढाने ढुरोढलढांढ्यढा ढार्गदर्शनाखाली आपले सैन्य कढाढती शलसुतढदुषढ ढनवले ? -----
- ९) ढीर कासीढने आपली ढाजढानी कौढे नेली ? -----
- १०) ढंगालढधील इंग्रजांढे ढुख्य ठाणे कौणते ? -----
- ११) ढक्सारढ्यढा लढाईत इंग्रज सैन्यढाढे नेतृलुव कौणलकडे ढेते -----
- १२) अलाहाढाढढा तह (१७६५) इंग्रज ढ कौणलढढ्ये ङाला ? -----
- १३) दुहेरी शासन ढ्यवसुढा नलरढाण करणलरा ----- गढ्ढर्नर ढेता.
- १ॡ) लॉढ रॉढर्ट क्लार्डव्हने दुहेरी शासनढ्यवसुढा ----- ढ्रांतात लागू केली.
- १५) दुहेरी शासन ढ्यवसुढेत ढहसूल वसुलीढे अधिकार ----- ढेते.
- १६) दुहेरी शासन ढ्यवसुढेढढ्ये ढंगालढा शासक ----- ढेता.
- १७) ढंगालढ्यढा ढाऱ्यढालढढदी क्लार्डव्ह, कलती वेढा ढेता ? -----
- १ॢ) ढंगालढढ्ये दुहेरी शासन कौणी लागू केले ? -----
- १९) ढंगालढधील दुहेरी शासन सढाढत करणलढ्यढा शासकढाढे नलढ सांढा ? -----
- २०) ब्रलटलश ढाजढदीतील ढारताढा ढहलला गढ्ढर्नर ङनरल कौण ? -----
- २१) अढेरलकन स्वलतंत्र्ययुद्धात ब्रलटलश सैन्यढाढे नेतृलुव करणलढ्यढा लढ्करी अधिकलढ्यढाढे नलढ सांढा. --

- २२) भारतीयांच्या योग्यतेवर, कार्यकुशलतेवर विश्वास न ठेवणारा ब्रिटिश शासक कोण ? -----
- २३) कॉर्नवालिसने जिल्ह्याचे जमीन महसूल तसेच दिवाणी व फौजदारी अधिकार कोणाकडे सोपविले होते ? -----
- २४) कायमधान्याची सुधारणा लागू करणारा ब्रिटिश शासक कोण ? -----
- २५) कॉर्नवालिसने कायमधारा पद्धतीसाठी ----- या अधिकाऱ्याचे मत ग्राह्य मानले.
- २६) कायमधारा पद्धत ----- या प्रांतात लागू केली.
- २७) कायमधारा पद्धत ----- इतके वर्षासाठी अमलात आणण्याचे ठरते.
- २८) कायमधारा पद्धतीपासून ----- हा फायदा झाला.
- २९) तैनाती फौज पद्धतीला व्यवस्थित आकार देण्याचे काम कोणी केले ? -----
- ३०) तैनाती फौज पद्धतीत भारतीय राजकारणातील प्रामुख्याने कोणत्या युरोपीय शक्तीचा प्रभाव नष्ट करण्याचा उद्देश होता ? -----
- ३१) वेलस्लीच्या तैनाती फौज पद्धतीचा पहिला बळी कोण ? -----
- ३२) कोणत्या म्हैसूर युद्धात इंग्रजांशी लढता लढता टिपू सुल्तान धाराशाधी पडला ? -----
- ३३) तैनाती फौज लादण्यासाठी वेलस्लीने कोणत्या राज्याबाबत अन्यायपूर्वक व्यवहार केला ? -----
- ३४) द्वितीय इंग्रज-मराठा युद्धाचे वेळी (१८०३) पेशवेपदी कोण होते ? -----
- ३५) वसईच्या तहानुसार (१८०२) पेशवा बाजीराव द्वितीयने इंग्रज नियंत्रण स्वीकारले ही गोष्ट न आवडून कोणत्या मराठा सरदारांनी इंग्रजांशी संघर्ष सुरू केला ? -----
- ३६) आपले सैन्य प्रशिक्षित करण्यासाठी महादजी शिंदेने कोणत्या फ्रेंच सेनानीस नोकरित घेतले? ---
- ३७) द्वितीय इंग्रज-मराठा युद्ध संपल्यावर कोणत्या मराठा सरदाराने इंग्रजांशी एकाकी संघर्ष केला? -
- ३८) १८०२ मधील देवगावचा तह इंग्रज व कोणामध्ये झाला ? -----
- ३९) इंग्रजांनी राजघाटचा तह (१८०५) कोणाबरोबर केला ? -----
- ४०) तैनाती फौज पद्धतीचा जनक ----- म्हणतात.
- ४१) तैनाती फौज पद्धतीचा प्रमुख हेतू ----- हा होता.
- ४२) तैनाती फौज पद्धतीचा प्रथम स्वीकार ----- प्रांताने केला.
- ४३) तैनाती फौज पद्धत सर्वात जास्त लाभदायक ----- होती.
- ४४) 'लोककल्याणाचे ध्येय समोर ठेवून कार्य करणारा पहिला ब्रिटिश शासक' असे कोणा संदर्भात म्हटले जाते ? -----

- ४५) भारताच्या कोणत्या प्रदेशात अफूचे उत्पादन होत असे ? -----
- ४६) भारतातील अफू विशेषतः या देशात निर्यात केली जाई ? -----
- ४७) कलकत्ता येथील सदर दिवाणी व सदर निजामत अदालतीवरील कायमचा बोझा हलका करण्यासाठी १९३२ मध्ये कोठे स्वतंत्र न्यायालये स्थापन केली गेली ? -----
- ४८) कोणत्या गव्हर्नर जनरलच्या कार्यकाळात न्यायालयांमध्ये भारतीय भाषांचा वापर सुरू झाला? ---
- ४९) इंग्रजी शिक्षणाचे जोरदार समर्थन करणाऱ्या भारतीय समाजसुधारकाचे नाव सांगा. -----
- ५०) भारतातील कोणत्या प्रदेशांमध्ये सतीप्रथा प्रखरतेने पाळली जात होती ? -----
- ५१) कोणत्या ब्रिटिश शासकाने सतीप्रथा कायद्याने बंद केली ? -----
- ५२) सतीप्रथा कायद्याने बंद करण्यास बेटिंग्ल्या कोणत्या भारतीय समाजसुधारकाचा भक्कम पाठिंबा मिळाला ? -----
- ५३) ठगाचा पूर्ण नायनाट करण्यात कोणत्या ब्रिटिश शासकाला यश आले ? -----
- ५४) उत्पादनात वाढ व खर्चात कपात हे धोरण ----- या गव्हर्नर जनरलचे होते ?
- ५५) अपील व मंडळ न्यायालय ----- या गव्हर्नर जनरलने बंद केले.
- ५६) लॉर्ड मेकॉलेची शिफारस लॉर्ड बेटिंग्लेने ----- या क्षेत्रासाठी स्वीकारली.
- ५७) सतीप्रथा कायदा ----- याने बंद केला.
- ५८) कच्चावधी बंदीचा आदेश ----- या गव्हर्नर जनरलने काढला.
- ५९) दत्तक तत्वांचा अवलंब करून डलहौसीने खालसा न केलेले राज्य कोणते ? -----
- ६०) कोणते राज्य खालसा केल्याने कलकत्ता व मुंबई रेल्वेने जोडणे शक्य झाले ? -----
- ६१) वऱ्हाडचा प्रदेश इंग्रजांना कोणाकडून प्राप्त झाला ? -----
- ६२) १८५६ मध्ये डलहौसीने खालील राज्य जबरदस्तीने ब्रिटिश साम्राज्यात विलिन केले. -----
- ६३) अवधचे राज्य खालसा करण्यात आले त्यावेळी तेथील नवाब कोण होता ? -----
- ६४) तिसऱ्या इंग्रज-मराठा युद्धात पराभूत झाल्यावर बाजीराव द्वितीयने उर्वरित आयुष्य कोठे घालविले ? -----
- ६५) १८५६ मध्ये डलहौसीने कोणत्या मुघल सम्राटाची 'बादशहा' पदवी रद्द केली ? -----
- ६६) भारतात रेल्वेचा प्रारंभ केव्हा झाला ? -----
- ६७) भारतातील पहिली रेल्वेगाडी कोणत्या मार्गावर धावली ? -----
- ६८) कोणत्या गव्हर्नर जनरलच्या काळात सरकी येथे इंजिनियरींग कॉलेज स्थापन झाले ? -----

- ६९) या गव्हर्नर जनरलला भारतातील तांत्रिक शिक्षणाचा प्रणेता म्हटले जाते. -----
- ७०) 'आधुनिक भारताचा जनक' असे खालीलपैकी कोणासंबंधात म्हटले गेले ? -----
- ७१) विलिनीकरणाची पद्धत ----- या गव्हर्नर जनरलची होती.
- ७२) लॉर्ड डलहौसीने ----- या वर्षी पंजाब खालसा केला.
- ७३) विलिनीकरणावेळी झाशीची राणी ----- ही लढली होती.
- ७४) लॉर्ड डलहौसीने राज्यात अराजकता आहे म्हणून ----- हे राज्य बळकावले.
- ७५) कोणत्या गव्हर्नर जनरलच्या साम्राज्यवादी धोरणामुळे भारतीय राजांच्या मनात असुरक्षितता व संशय निर्माण झाला ? -----
- ७६) समुद्र ओलांडून ब्रम्हदेशाला जाण्याचे कोणत्या लष्करी छावणीतील शिपायांनी नाकारले ? -----
- ७७) कोणते राज्य खालसा झाल्याने ६० हजार सैनिक बेकार झाले ? -----
- ७८) १८५७ च्या संघर्षाचा प्रमुख नेता कोण ? -----
- ७९) भारतात परतताना अजीमुल्लाहाने कोणाची विशेष भेट घेतली ? -----
- ८०) ब्रिटिशांविरुद्ध उठावाचे प्रतिक म्हणून लष्करात कशाचे वाटप करण्यात आले? -----
- ८१) अवधच्या या नवाबाने उत्तर भारतात उठावाचा प्रसार केला. -----
- ८२) फैजाबादच्या या मीलवीने लखनौ, आग्रा भागात क्रांति कार्याचा प्रसार केला. -----
- ८३) नवीन बंदुकांच्या काडतुसांवर गाय व झूकराची चरबी लावलेली असते अशी बातमी कोणत्या छावणीत पसरली ? -----
- ८४) ब्रिटिशांविरुद्धी उठावासाठी कोणती तारीख निश्चित करण्यात आली ? -----
- ८५) शिपायांसाठी वापरावयाच्या कणकेंत हाडांची पूड मिसळली जाते अशी अफवा कोणत्या लष्करी छावणीत पसरली ? -----
- ८६) 'मेरी झांसी नहीं दुंगी' अशी घोषणा कोणी केली ? -----
- ८७) नानासाहेब पेशव्याच्या सेनापतीचे नाव सांगा. -----
- ८८) 'माझा प्रवास' या पुस्तकाच्या लेखकाचे नाव द्या. -----
- ८९) १८५७ च्या उठावातील पहिला हुतात्मा कोण ? -----
- ९०) १८५७ मध्ये इंग्रजांना खालीलपैकी कोणी मदत केली नाही ? -----
- ९१) १८५७ मध्ये ब्रिटिश गव्हर्नर जनरल कोण होता ? -----
- ९२) खालीलपैकी कोण ब्रिटिशविरुद्धी संघर्षात नव्हते ? -----

- १३) कोणत्या वर्षाच्या कायदेशाने भारतातील इस्ट इंडिया कंपनीची सत्ता समाप्त झाली. -----
- १४) राणीचा जाहिरनामा कोणत्या दरबारात घोषित करण्यात आला. -----
- १५) उठाव सोडून काढल्यावर दिल्लीचा बादशाह बहादूरशाह जफर यास ब्रिटिशांनी कोठे पाठविले ? -----
- १६) १८५७ चे स्वातंत्र्य समर हा ग्रंथ ----- यांनी लिहिला.
- १७) काडतूस प्रकरण हे ----- च्या संघर्षाचे तात्कालिक कारण होय.
- १८) मंगल पाडे हा ----- या छवणीतील सैनिक होता.
- १९) १८५७ च्या स्वातंत्र्य युद्धावेळी ----- हा गव्हर्नर जनरल होता.
- १००) १८५७ च्या संघर्षानंतर ----- ह्या ब्रिटिश कंपनीचा शेवट झाला.
- १०१) हे ब्राम्हो समाजाचे संस्थापक होते. -----
- १०२) अनेक भाषांचे ज्ञान व सर्व धर्मांच्या धर्मशास्त्रांचा चौफेर अभ्यास असणारे प्रसिद्ध भारतीय समाजसुधारक कोण ? -----
- १०३) ब्रिटिश संसदेकडून सत्ता मागितलेले प्रथम भारतीय कोण ? -----
- १०४) भारतात इंग्रजी शिक्षण सुरू करण्यासाठी खालीलपैकी कोणी बॅटिकला पाठिंबा दिला ? -----
- १०५) नव्या युगाचे अग्रेसर असे कोणाच्या बाबतीत म्हटले जाते ? -----
- १०६) १८७२ चा बालविवाह प्रतिबंध कायदा होण्यात कोणाचे परिश्रम कारणीभूत ठरले ? -----
- १०७) प्रार्थना समाजाचे संस्थापक कोण ? -----
- १०८) दलितांच्या स्थितीत सुधारणा करण्यासाठी दलित संघाची स्थापना कोणी केली ? -----
- १०९) 'भारत सेवक समाज' या संस्थेच्या संस्थापकाचे नाव सांगा. -----
- ११०) स्वामी दयानंद सरस्वतींनी कोणती संस्था स्थापन केली ? -----
- १११) वेदांकडे परत चला हा संदेश कोणी दिला ? -----
- ११२) 'भारत भारतीयांचा' असा संदेश देणाऱ्यांचे नाव सांगा. -----
- ११३) हरिद्वारजवळ कांगडी येथे गुरुकुलची स्थापना कोणी केली ? -----
- ११४) राजा राममोहन रॉय यांनी ----- स्थापन केली.
- ११५) आर्य समाजाची स्थापना ----- यांनी केली.
- ११६) स्वामी दयानंदांनी ----- या संप्रदायाची दिक्षा घेतली.
- ११७) प्रार्थना समाजाने 'सुबोध पत्रिका' नावाचे वर्तमानपत्र चालविले.

- ११८) प्रार्थना समाजाची स्थापना ----- यांनी केली.
- ११९) सत्यशोधक समाजाची स्थापना कोणी केली ? -----
- १२०) 'शेतकऱ्यांचा आसूड' या पुस्तकाचे लेखक कोण ? -----
- १२१) मुलींसाठी शाळा कोणत्या वर्षी सुरू झाली ? -----
- १२२) मुलींसाठी सर्व प्रथम शाळा सुरू करण्याचा मान कोणाकडे जातो ? -----
- १२३) अस्पृश्यांकरिता स्वतःच्या घरातील पाण्याचा हौद खुला करून देणारे समाजसुधारक कोण ? ---
- १२४) आपल्या राज्यात अस्पृश्यता निवारण कायदा कोणी केला ? -----
- १२५) अस्पृश्यांसोबत चहा पिणारे तत्कालीन शासक कोण ? -----
- १२६) 'क्षात्र जगत् गरूचे नवे पीठ' कोणी निर्माण केले ? -----
- १२७) 'पीपल्स एज्युकेशन सोसायटी' कोणी स्थापन केली ? -----
- १२८) माणगावच्या परिषदेत (१९२०) 'हाच तुमचा भावी नेता' असे डॉ. आंबेडकरांनी उद्देशून काढलेले उद्गार कोणाचे ? -----
- १२९) १९५६ मध्ये डॉ. आंबेडकरांनी कोणती शहरी बौद्ध धर्माचा स्वीकार केला ? -----
- १३०) डॉ. आंबेडकरांनी सुरू केलेले पहिले वृत्तपत्र कोणते ? -----
- १३१) 'रयत शिक्षण संस्था' कोणी स्थापन केली ? -----
- १३२) म. ज्योतिबा फुले यांना ----- या पत्नीने संपूर्ण सहकार्य दिले ? -----
- १३३) ----- या वर्षी पहिली मुलींची शाळा अस्पृश्यांसाठी काढली.
- १३४) डॉ. आंबेडकरांच्या अध्यक्षतेखाली ----- येथे ऑल इंडिया डिप्रेस्ड क्लासेस काँग्रेसचे अधिवेशन झाले.
- १३५) डॉ. आंबेडकर आणि म. गांधी यांच्यात ----- करार झाला.
- १३६) लिटनच्या कारकीर्दीत ब्रिटिशविरोधी उठावास कोणी प्रारंभ केला ? -----
- १३७) राणी व्हिक्टोरियाला 'भारताची सम्राज्ञी' घोषित करण्यासाठी लिटनने कोणत्या जागी दरबार भरविला ? -----
- १३८) भारतीय वृत्तपत्रांवर बंधने आणणारा कायदा (१८७८) कोणी केला ? -----
- १३९) लिटनच्या भारतीय वृत्तपत्र कायद्याच्या (१८७८) कचाट्यातून सुटण्यासाठी कोणत्या वृत्तपत्राने एका रात्रीत आपली बंगाली भाषा बदलवून ती इंग्रजी केली ? -----
- १४०) शास्त्र कायद्याद्वारे (१८७८) आपल्या वर्णद्वेषाचे प्रदर्शन करणारा ब्रिटिश शासक कोण ? ---

- १४१) सरकारच्या परवानगीशिवाय भारतीयांना शस्त्रे जवळ ठेवण्यास मनाई करणारा कायदा कोणी केला ? -----
- १४२) आय.सी.एस. परीक्षेसाठी असलेली २१ वर्षांची मर्यादा कमी करून ती १९ वर्षे करणारा व्हाईसरॉय कोण ? -----
- १४३) देशी वृत्तपत्र कायदा ----- यावर्षी पास झाला.
- १४४) १८७९ मध्ये ----- याने स्टॅट्युटरी सिव्हीलची स्थापना केली.
- १४५) शस्त्रबंदी कायदा ----- याने व्हाईसरॉयने पास केला.
- १४६) ----- या प्रधानमंत्र्याने लिटनला राजीनामा द्यायला सांगितले.
- १४७) भारतात येऊन ब्रिटिश शासकांपैकी कोण उदारमतवादी होता ? -----
- १४८) भारतीय वृत्तपत्रांना त्यांचे स्वातंत्र्य परत करणारा व्हाईसरॉय कोण ? -----
- १४९) शिक्षणाबाबत रिपनने १८८२ मध्ये कोणते कमिशन नियुक्त केले ? -----
- १५०) भारतात स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या विकासाकरीता मनापासून प्रयत्न करणारा ब्रिटिश शासक कोण ? -----
- १५१) या ब्रिटिश शासकाला भारतातील स्थानिक स्वराज्य संस्थेचा जनक मानले जाते. -----
- १५२) भारतीयांनी अतीव प्रेमाने निरोप दिलेला व्हाईसरॉय कोण ? -----
- १५३) कोणता व्हाईसरॉय भारतीय राजकीय परंपरेतील संत मानला जातो ? -----
- १५४) लॉर्ड रिपनने क्रमवार विषयक कायदा ----- या वर्षी पारित केला.
- १५५) लॉर्ड रिपनने शिक्षण सुधारणेसाठी ----- स्थापन केला होता.
- १५६) लॉर्ड रिपनने इलबर्ट बिल ----- यासाठी पास केला.
- १५७) लॉर्ड रिपनने कलकत्ता उच्च न्यायालयाचा मुख्य न्यायाधीश रजेवर गेल्यावर ----- या भारतीयची नियुक्ती केली.
- १५८) भारतीय राष्ट्रवाच्या विकासाला कोणती भाषा सहाय्यभूत ठरली ? -----
- १५९) भारतातील पहिले वृत्तपत्र कोणते ? -----
- १६०) भारतातील पहिले वृत्तपत्र 'बंगाल गॅजेट' कोणी सुरू केले ? -----
- १६१) 'पीरल उल् अखबार' (१८२२) हे वृत्तपत्र कोणत्या भाषेतून निघत होते ? -----
- १६२) दादाभाई नौरोजींनी सुरू केलेले वृत्तपत्र (१८५१) कोणते ? -----
- १६३) 'वंदे मातरम्' चे रचयिता सांगा. -----

- १६४) 'वंदे मातरम्' गीत बंकिमचंद्र चॅटर्जीच्या या कादंबरीत आलेले आहे. -----
- १६५) दादाभाई नौरोजीचा खालीलपैकी कोणता सिद्धांत प्रसिद्ध आहे ? -----
- १६६) काँग्रेसच्या स्थापनेचे वर्ष सांगा. -----
- १६७) काँग्रेसचे पहिले अध्यक्ष कोण ? -----
- १६८) काँग्रेसचे पहिले अधिवेशन (१८८५) कोठे झाले ? -----
- १६९) १८३७ मध्ये जमीनदारांची संघटना कोणत्या प्रांतात अस्तित्वात आली ? -----
- १७०) काँग्रेसचे पहिले सचिव कोण होते ? -----
- १७१) काँग्रेसच्या स्थापनेवेळी (१८८५) व्हाईसरॉय कोण होते ? -----
- १७२) अलाहाबाद काँग्रेस अधिवेशनाकरिता (१८८८) खालीलपैकी कोणी जागा उपलब्ध करून दिली ? -----
- १७३) काँग्रेसच्या अलाहाबाद अधिवेशनात (१८८८) मुसलमानांनी सहभागी होऊ नये यासाठी कोणी प्रयत्न केले ? -----
- १७४) बंकिमचंद्र चॅटर्जीच्या ----- या कादंबरीने राष्ट्रवाद जागृत केला.
- १७५) ड्रेनचा सिद्धांत ----- यांनी मांडून इंग्रजांना अर्थ शोषणावर प्रकाश टाकला.
- १७६) ----- या व्हाईसरॉयचे प्रतिगामी धोरण राष्ट्रवादाच्या उदयाला कारणीभूत ठरले.
- १७७) लॉर्ड कर्झनने लोकमताची तमा न बाळगता १९०५ मध्ये ----- फाळणी केली.
- १७८) राष्ट्रीय काँग्रेसची स्थापना ----- यावर्षी झाली.